

KLOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN: Egy évre ... 240 Lel. Fél évre ... 120 Lel. Egy negyed évre ... 60 Lel. Egy hónap ... 20 Lel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAP.

SZERKESZTŐSÉG: Aradi és Csankai Egyesült Vas- és Fémműves Palotájában.

KIADÓHIVATAL: Aradi Nyomda Vállalat, Bulvárdi Rózske Ferdinánd I. (Körmend Község-utj) 22. szám. TELEFON-SZÁM 181.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 1.

Mai számunk főbb közleményei: KÉNYSZERMUNKÁRA FELT KEM. ELFOOTAK RATHENAU. GYLKOSAIT. ARADI ÍRÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE. BETÖRES FENYES NAPPAL AZ ACSEV. BÉRHAZAT ÉPÍT ARADON. ARADI ÉS BÉCSI BORKERES KEDŐ PÖRE.

Visszajöhetnek.

Akkor a változott viszonyok között elhagyták tüzhelyüket, a hazai rögöt, amelyhez annyi szomorú és édes emlék fűzte őket és kimentek a bizonytalanságba, száz szorosán megbánták a határozásukat. A szerencsétlenek közül többenként fordultak a bukaresti kormányhoz, engedje meg, hogy visszatérhessenek pátárukjukba. Ugy látszik, az akció nem volt hiábavaló. A legutóbbi minisztertanács határozata alapján a belügyminiszter rendeletet adott ki a repatriáltak visszafogadására, amelyet már megküldtek a központi repatriáló hivatalnak is. A rendelet teljes szövegében a következőképpen szól:

Mindazok a román állampolgárok, akik idegen állampolgárságot optáltak és szeretnék ismét román állampolgárokká lenni, külön névjegyzékbe vétesselek fel. A névjegyzékeket az illetékes hatóságok terjesszék leg rövidebb időn belül a belügyminiszteriumba, ahol egyenként fogják elbírálni visszafogadási kérvényüket. A kérvényeket a központi repatriáló hivatal vegye át továbbítás végett.

A belügyminiszter egyben értesítette az illetékeseket, hogy a beérkezett kérvényeket leg rövidebb időn belül el fogják intézni.

Igy szól a rendelet, amelynek legnagyobb hibája az, hogy nem intézkedik a csoportosan jelentkezők felől és így könnyen megtörténhetik, hogy olyanok nem fognak engedélyt kapni a visszaköltözésre, akik erre tényleg rá vannak utalva. A kérvények elbírálásánál jogilag két szempont érvényesül: az egyik azokra vonatkozik, akik még a békeszerződés ratifikálása előtt optáltak a magyar állampolgárságot és repatriáltatták magukat Magyarországra. Ezeknek a visszajövetelét minden bürokratikuss eljárás mellőzésével akarja megkönnyíteni a kormány. Arra való hivatkozással, hogy a változások még a békeszerződés érvény-

belépése előtt történt. Lehetséges, hogy ezeket a repatriáltakat minden külön revízió nélkül fogják visszaengedni és így, az egyéne-

Az Acsev mérlege.

Ma délelőtt 10 órakor tartotta az Acsev igazgatósága gróf Zelenski Róbert elnöke alatt mérleg-megállapító ülést. Miután ez volt az első igazgatósági ülés, melyen a múlt év október 30-án megválasztott új igazgatóság teljes számban volt együtt, az elnök az új tagokat melegen üdvözölte. Ennek megtörténte után Koromzay Frigyes vezérigazgató rövid áttekintést nyújtva a vasút helyzetéről, ismertette azokat a törekvéseket, melyek az országhatárok által kettészelt Acsev részvényőkének le- valutában való megállapítására tettek, bejelenté az igazgatósági ülésnek, hogy mert egyrészt az alapítók konvertálására irányuló akció befejezést nem nyert, másrészt a vasúttüzem könyvei 1921. évről pedig már le-értékben vezetettek, a vasút igazgatósága végleges érvényű mérleget nem tud összeállítani s ennek elkészíthetőségéig csak egy, az üzleti bevételek és kiadások alapján összeállított üzleti eredményt feltüntető házimérleget terjeszt elő. Ez a mér-

Kénti elbírálás csak azokra fog vonatkozni, akik már a békeszerződés ratifikálása után hagyták el Románia kapcsolt részét.

Hét lei osztalék-előleg. Gellényi Ernő jubileuma

Leg nyereség- és veszteség számla alapján az igazgatóság tekintettel ama fontos finandális érdekekre, amelyekre a részvénytársaság hitelképességének megtartása miatt fokozottan ügyelni kell, elhatározta, hogy a részvények után egyenként 7 lei osztalék-előleget fizet ki az esedékes osztalékszervevények el lenében, nehogy a közgyűlés összehívásáig az érdekeltek körök bizonytalanságban maradjanak. Amikor az igazgatósági ülés ezt a határozatot kimondotta, nem hagyta figyelmen kívül azt, hogy a közgyűlés csak akkor lesz egybehívható, ha a részvénytőke megállapítására nézve az erre illetékes felsőbb hatóság döntése megtörtént. Az Acsev vasúttüzeti eredményével szemben, mely 1921. évben 39305 lei 40 bani veszteséget mutat fel, az Acsev magánvagyon üzemei (erdőüzem, cementgyár, kőbánya stb.) oly nyereséget hoztak, hogy annak alapján a mérleg 2,383,087 lei 20 bani üzleti felesleggel zárul s így az igazgatóságnak módjában állott a 7 lei osztalék-előleget meg-

A sztrájk napokból.

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőjétől. A Ringen. Tudja már kedves Kohn ur, hogy Berlinben kikiáltották a proletárdiktaturát? ... Igen, a maguk hitsorsosa, a Rathenau lett az elnök. ... Mit? Maga azt mondja, hogy meggyilkolták? Egy szó sem igaz belőle. Maga egy tisztességes zsidó, magának megmondom, hogy az egész manővert a titkos zsidó internacionálé találta ki. A berlini zsidók, akiket a bécsi zsidók már előre informáltak, tudták, hogy szombat este kitér a nagy sztrájk és Bécs teljesen el lesz zárva, szombat délelőtt megtelefonálták a zsidólapoknak, hogy Rathenaut meggyilkolták. Bécsből még az utolsó órákban visszatelegrafáltak Berlinbe és így azután Németországban is sikerült az ária népet elbolondítani és mialatt a keresztyének egymással veszekedtek, a zsidók becsempészték Rathenaut a királyi palotába és kikiáltották a szovjetet. Mire ez-

után a német nép észretért, minden késő volt.

Mit? Hogy honnan tudom? Na erlaub'n's mei' mein Schwager' is' doch bei der Deutschösterre ichischer Tageszeitung. Ott csak tudják, hogy ő hallotta, amikor a Sedlak szerkesztő ur a Pospisil szerkesztő urnak mondta. Eppen sört szózt a Navratil szerkesztő urnak. Mondta is a Navratil szerkesztő ur: Solche Saujud'n! Aber wir Deutschen werden schon eima' dreinhan'n. Net wahr Herr Kollege Pospisil? A Pospisil szerkesztő ur meg azt felelte, hogy bizony nem fogjuk túrni tovább. Ka Wort Herr Kohn, Sö san a anständiger Jud, aber die anderen, I., Wenzel Przesina sag Ihnen, wie' Deutschen wern's nime' lang duld'n. Dann hau' I auch drein! So wahr dass I' Wenzel Przesina heiss. A so a Saujud! Der Rathenau! Und wen's net glaubn, kennens á an Watschon bekommen.

A követségen. Miért zavar mostan Titkár ur? Nem látja, hogy a dejennrel vagyok elfoglalva? ... Bocsánatot kérek Ke-

gyelmes uram, de éppen most frivott fel a kis Singer a Journaltól és közölte velem, hogy a vörös Steiner a rendőri reporter egy Kolin nevű embertől ... Sedlak ... Pospisil ... Rathenau ... szovjet ... pogrom

Köszönöm kedves Titkár ur, legyen kegyes sifirozza a következő sürgönyt: Külügyminiszterium ... Bécsben a hangulat igen izgatott. Az emberek készülő pogromokról beszélnek. Véres összecsapások várhatók. A forradalmi hangulatot az a hír okozta, amelyet a Deutschösterreichische Tageszeitung című lap Berlinből kapott, amely szerint Rathenaut nem gyilkolták meg, a jelentéseket zsidók és egyéb kommunisták terjesztették, hogy titokban Rathenau elnöke alatt kikiáltás a szovjetet. A jelentés hitelességét a forgalmi sztrájk következtében nem áll módomban ellenőrizni, de, ha igaz, a külügyminiszteriumnak már bizonyosan részletesebb közlései lesznek. Az említett lap a szenzációs berlini jelentést nem közölte, nehogy a kedélyeket felizgassa. ... Azonban a városban

mégis rohamos gyorsasággal terjedt el a hír és már több összeütkezésre került a sor keresztyény és zsidó polgárok között. Egy Kolin nevű kereskedőt, aki a firben kételkedett, egy Przesina nevű ember véresre vert. A pogrom kitérőse percek kérdése. Ha a helyzet nem enyhül, a 328. számú titkos rendelet értelmében szóbeli ultimátumot adok át a kancellárnak és figyelmeztetem azokra a következményekre, amelyekkel a forradalmi mozgalmak Ausztriára nézve jární fognak. ... Menjen le kedves Titkár ur azonnal automobilon Pozsonyba és adja fel ezt a sifirozott táviratot. Köszönöm szépen.

A kávéházban. Ugy látszik, Przesina ur, magának igaza volt. Bátyám, aki követségi sofför, éppen most mondta el, hogy a titkár urat Pozsonyba vitte és az ottan valamit sürgönyözött haza Rathenauról és a német szovjet-ről. ... Na segn's Aber Sö san á an Saujud, Herr Kohn! Ihab's scha gestern gsag't, aber Sö habn's net glaubt. Schau'n's dass abfahr'n.

szavazni. Kimondotta egyben az igazgatóság azt is, hogy amennyiben ezt az osztalékot a később meg tartandó rendes évi közgyűlés jóváhagyja, ez esetben a már kisorsolt 7207 dr. 6 százalékos elsőbbségi részvények élvezeti jegye a 30. számú szelvények ellenében az alapszabályok 30. paragrafusa értelmében 1 százalék (1 leu) felülosztalékban fognak részesülni. Ha a később megtartandó közgyűlés a most kifizetésre kerülő osztalék-előlegektől eltérően állapítaná meg az 1921. évre fizetendő osztalékot, úgy a különbözet az 1922. évi osztalék összegénél fog kiegészítést nyerni. A részvényenkénti 7 lei osztalék-előlegek a fizetőhelyeken 1922. augusztus 1-től kezdve fizetnek ki.

Az igazgatóság e határozata után foglalkozott a vasúti személyzetét érintő több rendbeli javaslat. Az ügyvezető igazgatóság előterjesztése alapján az alkalmazottak részére egyszersmindkorra 570.000 leit szavazott meg ruhasegély címén való szétosztásra, 220.000 leit szavazott meg az alkalmazottak vászonellátásának se gélyezésére, felemelte a mozdony- és vonatkísérő személyzet kilométer és órapénzét, felhatalmazta az ügyvezető igazgatóságot a munkások méltányos béremelésének keresztülvételére s végül a lakásinség enyhítésére egy 15 lakásból álló bérház építésére adotti felhatalmazást. Ezután Koromzay Frigyes vezérigazgató bejelenti, hogy helyettese Gellényi Ernő éppen ma tölti be a vasut szolgálatában 40-ik szolgálati évét. Gróf Zelenski elnök meleg szavakban emlékezik meg a vasut buzgó tisztviselőjének 40 éves munkásságáról, példaképpen állítja őt a tisztviselők elé, s indítványozza, hogy Gellényi Ernő érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek. Az igazgatósági ülést követően a megjelent igazgatók külön vonaton beutazzák az Acsev vonalait s megtekintik az alvácái erőüzemet, a gurahonci (honctói) cementgyárat s a sibisi (borossebesi) közüzőtelepet. Az igazgatósági ülésen résztvettek: gróf Zelenski Róbert elnök, Mocsonyi Antal alelnök, gróf Breda Viktor, dr. Beles Jenő, Bitzy Dezső, dr. Bogdán Virgil, dr. Csernovics Diodor, dr. Dálnoki Nagy Lajos, gróf Károlyi Gyula, Margineantiu Titus, Stanciu Miklós és Koromzay Frigyes igazgatósági tagok, dr. Paszkatiu Traján kormánybiztos, dr. Köpf János jogtanácsos, Gellényi Ernő vezérigazgatóhelyettes.

A tanfelügyelők kongresszusa. Megírta az Aradi Közlöny, hogy június hó 30-án országos tanfelügyelő kongresszust tartanak Bucurestiben, amelyen néhány jelentős ügyet fognak tárgyalni. Az országos tanfelügyelő kongresszusra tegnap délután elutazott Moldován József aradi tanfelügyelő, aki előreláthatólag néhány napig fog Bucurestiben tartózkodni.

Kényszermunkára ítélt kém. (Aki Aradon is kémkedett.)

Regénybe illő kémkedési pört tárgyalt szerdán a cluji hadbíró-ság. Suppini Ferenc diák állott a törvényszék előtt; kémkedéssel vádolták az alig huszesztendős fiatal embert. Suppini a vádirat szerint tavaly januárban a békéscsabai kémosztály küldetésében átszökött a határon, hogy az aradi és alba-juliai helyőrségek csapatviszonyairól pontos jelentést tegyen megbízóinak.

Még január végén visszatért Magyarországra és miután föl adatát pontosan teljesítette, ismét átjött Romániába. Röviddel ezután a sibiu VII. hadtest fogságába került, innen megszökök, átmegy Magyarországra és a debreceni kémosztálynál jelentkezik és beszámol tapasztalatairól. Júniusban visszatért Erdélybe, de már hamis okmányokkal, Bárány Imre néven. Július végén Clujra érkezik, itt Hoffer gyógyszerész segítségét kéri működéséhez. A sziguranca Suppini nyomában van, az elszánt kém visszaszökök megint Romániából, de csak azért, hogy néhány hét múlva Dévára utazzék. Itt végül fölismerték, letartóztatták és

a hatodik hadtest törvényszéke elé állították.

Suppini a tárgyaláson beismeri, hogy kilencszer jött át a határon azzal a megbízatással, hogy pontos adatokat szerezzen az erdélyi katonai viszonyokról és esetleges mozgósításról.

A másik vádlott Hoffer gyógyszerész előadja, hogy Suppinit egy Debrecenben lakó, Ajtay nevű közös ismerősük utasította hozzá, azal a céllal, hogy Hoffer egyik szados barátja révén informálja Suppinit. Hoffer nem volt hajlandó a kém segítségére lenni, le is akarta leplezni, ezért értesítette Strabotianu sziguranca detektívét. A tanú kihallgatások során Nagy Jenő tanár és Almási Samu földbirtokos lényegtelen vallomásokot tesznek, majd dr. Semtán Traján mondja el védőbeszédét. A bíróság egy órai tanácskozás után kihirdeti az ítéletet. A törvényszék Suppini Ferencet kémkedésben és az állambiztonsága ellen elkövetett cselekményekben mondotta ki bűnösnek és ezért öt évi kényszermunkára ítélte. Hoffer gyógyszerészt fölmentették

Jó tej a Marosban.

(A szigorú aradi hatóságok.)

A városi orvosi hivatal és a rendőrség által naponta tartott tejrajziáknak meglepő eredményei vannak. A lelkiismeretlen tejárusítóktól napról-napra foglalnak le hamisított vagy egészségtelen tejtermékeket. A városi orvosi hivatal, hogy a közönséget megóvja az állapotbetegség csirája által megfertőzött tejtermékektől, rendeletet bocsátott ki, amely szerint a tejárusítóknak állatorvosi bizonyítvánnyal kell igazolniuk, hogy a városba behozott tej egészséges tehéntől nyerik. Azonkívül a tejárusítóknak személynazonossági igazolvánnyal kell ellátniuk magukat, mert már megtörtént, hogy a hamis tejet árusító a nevét is hamisan diktálta be. A rendeletet annyira szigorúan veszik a hatóságok, hogy nemcsak a hamisított tejet semmi sítik meg, hanem az olyan tejet is, amelynek tulajdonosa nem rendelkezik megfelelő igazolványokkal. Tekintet nélkül arra, hogy a lefoglalt tej jó-e vagy rossz, belevonták a Marosba. A hatóságok szigorú eljárása a tejhamisítók ellen nagyon helyes és nagyon időszerű, mert a tejhamisítók már nagyon merészen garázdálkodtak Aradon, a jó és egészséges tejet árusítók megbüntetésére is helyes, ha nem látják el magukat kellő igazolványokkal. Azonban akkor amikor a város közönsége nincsen el látva kellő mennyiségű tejjel, kár igazolvány nélküli árusítóktól lefoglalt tejet is megsemmisíteni, amelyről a vizsgálat előzőleg megállapította, hogy az egészségre nincs káros hatással. Az aradi csecsemőgondozó, az öregek otthona és hasonló jótékony intézmények örömmel használnák fel a lefoglalt egészséges tejet, aminek a megsemmisítése naponta 30-40 litert von el a közönségtől. Illetékes helyen érdeklődtünk, azt

a felvilágosítást kaptuk, hogy a lefoglalt tejet nincs joga elajándékozni a hatóságnak s ezért kénytelenek azt megsemmisíteni. Vajon felelősségre vonná-e valaki a hatóságokat, ha a lefoglalt egészséges tejet ahelyett, hogy a Marosba öntenék, szegény szűkölködőknek ajándékoznák?

Irodalom és művészet.

* A színházi iroda hírei. A színház műsorát a Fi-Fi francia operett uralja. Az operett a bemutató szereposztásában egészen jövő hét keddig műsoron marad. — Boszorkány, Sardou világhírű színműve holnap, vasárnap délután kerül színre a nyári színikörben rendkívül mérsékelt helyárak mellett. A címszerepet Tompos Ella, míg a többi főszerepeket Zilahi Irén, Gellért Irén, Benkőné, Sipos, Selmeczy, Darvas, Kallós, Acs Mihály játsszák. — A színház drámai személyzete a Notredami toronyőr, Pálinka, Szentiványi álom, míg az énekes személyzet Szulamit és Luxemburg gróf operett reprizére készül. — Beoltott Adolár és Bárvirága operettek lesznek a színház legközelebbi újdonságai.

* D'Arin Aradon. Zacharie D'Arin, a jeles operatzenész, aki az elmúlt szezonban állandó vendége volt az aradi színháznak, Aradon tartózkodik. A művész, aki Párisban és Budapesten járt és szeptembertől kezdve a budapesti Operaház tagja, július 12-én nagyszabású hangversenyt rendez Aradon a Kulturpalotában.

* Zenei Szemle. Városov Dezső zeneakadémiai tanár folyóiratának legújabb száma gazdag tartalommal jelent meg. Évi előfizetés 28 lei. Mutatványszámmal készséggel szolgál a kiadóhivatal (Timisoara, I., Nagykörut.)

* Dr. Mezey-zeneiskolában a tanítás július eisején tovább folyik. Str. Bratianu (Weitzer-u.) 19.

Ipari kiállítás a fa- és fémipariskolában.

Ma délelőtt nyitották meg az aradi állami fa- és fémipariskola növendékei által készített tárgyak kiállítását. Az iskolaépület két hatalmas termében vannak elhelyezve a különféle tárgyak. Szemet gyönyörködtető dolgok láthatók ezen a kiállításon. A legkisebb levélnehézetektől — a hatalmas szőlőprésig az egyszerű asztalkától — a legdisebb butordarabig minden látható. A kiállítás mindenképpen méltó a dicsőre. Az egyik termében művészies vasból készült virágállványok, gyertyatartók, különféle furók, furó- és vésőgépek, rölőzárak és egyéb készítmények vannak. Feltűnően szépek a szőlő- és vasprések. A kiállítási termében van egy takaréktűzhely, amely minden tekintetben kifogástalan. Az asztalosmunkák egy másik termében vannak. Gyönyörű faragott és berakásokkal díszített ebédlő öltik a belépő szemébe. Kis teasztalkák és egyszerűbb butordarabok teszik ki a kiállítás anyagát. Az intézet igazgatója Baltean Ignác dicsőre érdemelhe: azért a buzgóságért, amellyel a kiállítás anyagát összehozta. Ugyancsak megdicsőrendők az intézet tanárai és a növendékek is, akik hatalmas munkát fejtettek ki az oktatás, illetve a tanulás terén.

A becsületes zsebtolvaj.

(A megyei főorvos visszakapta ellopott iratait.)

Dr. Bradean Athanas megyei főorvosnak június huszonkettedikén, amikor a Clujon (Kolozsvárott) megtartott megyei főorvosok értekezletéről haza akart utazni Aradra, a cluji vasúti állomáson ellopták 750 leit és több hivatalos iratot tartalmazó tárcáját. Az esetről azonnal jelentést tett az állomásfőnökségen, azonban az azonnal bevezetett nyomozás eredménytelen maradt. Az eset a főorvosra nézve annál is kellemetlenebb volt, mert a tárcában voltak pótolhatatlan jegyzetel. Ma azután kellemes meglepetés érte dr. Bradean főorvost. A posta primitív írású levelet hozott neki, amelyben legnagyobb meglepetésére az összes jegyzetel és iratai benn voltak, melyek a Clujon ellopott tárcájában voltak. A megküldött iratok mellé egy cédula is volt mellékelve, melyen a következő állott:

— Az ittlevők találtattak. Habakuk József, Bánffyhungad.

Miután azonban a postabélyegzőből megállapítható volt, hogy a csomagot nem Bánffyhungadon hanem Clujon adták fel, egészen bizonyos, hogy a becsületes zsebtolvaj, aki persze egy banit sem küldött vissza a pénzből, sem pedig az ellopott finom börtárcát nem küldte vissza, álnévet irt a levél alá. A főorvos eltekintve attól, hogy örül az iratok visszakapásának, a levelet átadja a rendőrségnek, hogy az keresse meg a cluji rendőrséget a bizonyára azóta is több izben garázdálkodott zsebtolvaj letartóztatása ügyében.

Tíz éves találkozó.

(A felsőkereskedelmi iskola volt növendékei.)

Nyolc év óta tegnap tartották az első iskolatársi találkozót Aradon. Amióta a világháború kitört és a volt diákok majdnem valamennyien a harcterekeket járták, majd a háború vége után a nehéz közlekedési viszonyok miatt, elhalasztották Aradon azt a kedves szokást, hogy a régi iskolatársak tíz év után ismét összegyűljenek az iskola falai között, hogy a régi emlékek által összeforrasztott barátságukat megújítsák. Tegnap az aradvárosi felsőkereskedelmi iskolának 1912. évben érettségizett növendékei gyűltek össze az intézet dísztermében. A régi tanárok közül csak Somogyi Gyula dr. igazgató, Kabdebó Lajos, Schmidt János dr., Péchy Ödön dr. és Török Aladár jelentek meg az ünnepélyen, amelyen az üdvözlő beszédet Kócsy Jenő aradi hírlapíró tartotta és beszéde során meghatott hangon paréntálta el az intézet időközben elhunyt tanárait, Ábray Lajos igazgatót, Varga Imrét, Révész Nándort és Krausz Jónás hitoktatót és azt a sok diáktársát, akit a háború ragadott magával. Somogyi Gyula dr. igazgató válaszolt, aki — úgy mond — mulandó emberek vagyunk mindannyian, és nekünk megmaradottnak örülnünk kell, hogy így nehéz esztendő után viszontláthatjuk egymást. Azután felolvasták azok táviratait és leveleit, akik nem jöhettek el a találkozóra. Érdekes, hogy az intézet 1912. évben érettségizett több mint száz növendéke közül alig tizenöt jelentek meg. Ezek a következők: Balajthy Béla pénzügyi tisztviselő, Czucker Béla, a Boros és Czucker fatereskedő cég beltagja, Farkas Sándor fűrészgári hivatalnok, Freund Ignác kereskedő, Geller Mátyás a Pesti Magy. Ker. Bank főkönyvelője, Heller Rezső a Mairovitz Mór és fia cég tisztviselője, Kabos Károly a „Renaissance” divatócég beltagja, Kócsy Jenő hírlapíró, Komlós Elemér szig. orvos, Löwy Mihály, a Löwy Károly cég beltagja, Chrisoneu, Reinheimer Sándor az Ipar- és Népbank ellenőre, Sáfrán László, a Dürr Gusztáv cég beltagja, Schrank Benő, kereskedő, Steinhübel Lajos kesztyű és sárvakító készítő és Wolff Gyula a Franco-Romana biztosító főtisztviselője.

Távmaradásukat kimentették: Ajtay, Victor Ádud, (Nagyenyed) a Hangya főtisztviselője, Csernai Dániel László, Budapest a Mercur bank főtisztviselője, Fehér J. István az Orosházi Tptár cégvezetője, Friedmann Dezső Algyógy, gyarmatáru nagykereskedő, Nagy Zoltán a Magy. Ált. Hitelbank főtisztviselője Budapest, Resetovits Lajos Szeged Máv. hivatalnok, Révész Jenő Békéscsaba, kereskedő, Tóth Ágoston Budapest a magy. nemzeti hadsereg századosa, Uray

Zoltán Budapest Kaptafágyáros, és Vajda János Budapest a J. Michael & Co vegyészeti gyár ügyv. igazgatója. Este a Pannónia Étterem-

Elfogták Rathenau gyilkosát.

— Merénylettervek neves politikusok ellen. —

BERLIN. Rathenau külügyminiszter egyik gyilkosát Werner-Techow Ernő személyében letartóztatták az Odera melletti Frankfurt közelében. A rendőrség letartóztatott még két berlini kereskedőt és annak az autogarázsának tulajdonosát, akinek a garázsában elhelyezték a gyilkosságnál felhasznált autómobil. Letartóztatottak még két gimnazistát és egy egyetemi hallgatót, akikre rábizonyított, hogy nemcsak tudták Rathenau meggyilkolásának tervéről, hanem segédkeztek is annak végrehajtásában. Egyikük fivére az elfogott Werner-Techow Ernőnek.

BERLIN. A hivatalos porosz sajtóiroda közli, hogy a berlini rendőrség letartóztatta Günther tartalékos hadnagy joghallgatót, akire szintén rábizonyították, hogy nemcsak tudott a gyilkosság tervéről, hanem segédkezett annak elkövetésében is, jelen volt azokon a megbeszéléseken, amelyeken a gyilkosság végrehajtásáról tanácskoztak Berlin egyik külvárosában és minden módon segítette a tetteket. Günther segédkezett a gyilkos Werner-Techownak, hogy elhelyezhesse azt a vidékről berendelt autót, amelyet a gyilkosság elkövetésénél használtak. A porosz hivatalos sajtóiroda további közlése szerint Günther különböző jobboldali szervezetek tagja. Letartóztatásakor házkutatást tartottak a lakásán, melynek során találtak *Hellricht*-t, a német nemzetiek vezérével, *Ludendorff* tábornoktól, *Jagow* volt kancellártól és *Westarp* német monarchista vezértől származó leveleket. A letartóztatott Werner-Techowról a *Berliner Zeitung* am Mittag írja, hogy másodszori fia Werner-Techownak, az elhunyt berlini városi tanácsosnak. Két bátyja bankhivatalnok, egy öccse pedig 16 éves és gimnazista. Ugyanez a lap írja, hogy Werner-Techow Ernő a tett elkövetése után következő napon, vasárnap este Halleba utazott és ott egy barátjánál kapott szállást. Hétfőn este útra vonatra ült és az Odera melletti Frankfurtba utazott, ahol a rendőrség rátalált, mert megtudta, hogy a város közelében lakó nagybátyjának birtokán tartózkodik. A rendőrség nagy készenléttel vonult ki a helyszínre és a kérdéses házat körülfárta. Techow eleinte menekülésre gondolt és a rendőrtisztviselőnek, aki letartóztatását végrehajtotta, ellenkezett, de amikor látta, hogy a rendőrség milyen nagy készenléttel vonult ki, megadta magát. Werner-Techow kihallgatásakor mindent tagadott.

BERLIN. Werner-Techow Er-

ben farsvaschorát rendeztek a volt iskolatársak, amelyen az időközben megöcsült volt diákok fellegükkel együtt vettek részt.

nőt ma ismét kihallgatták, aki most már a bűncselekmény lényegére vonatkozólag beismerő vallomásban van. Annnyit bevallott, hogy tudott a gyilkosság tervéről, sőt azt is, hogy a gyilkosság elkövetésekor az autómobil ő vezette. A vizsgálat során megállapították, hogy ismét az ugynevzett C. szervezet tagjairól van szó.

BERLIN. A birodalmi elnök rendeletét, amely a köztársaság védelmére van hivatva szolgálni, ki terjeszték azokra is, akik olyan szervezetben, mint amilyen a C. szervezet is, részt vesznek vagy róla tudnak. További pótló intézkedésig büntetéssel sújtják azokat is, akik az erőszakosságok elleni intézkedések alkalmazását rágalmazták vagy nyilvánosan gyalázzák vagy pedig titkos szervezeteiket pénzzel támogatják.

BERLIN. A Wolff távirati ügynökség jelenti, hogy a köztársaság védelmére június huszonkilencedikén hozott rendeletben a következők vannak: halálbüntetés vagy életfogytiglani fegyház büntetésének terhe mellett tilos olyan szervezetekben részt venni, amelyekről köztudomású, hogy céljuk a birodalom valamennyi hivatalában levő vagy a volt köztársasági kormány tagjainak láb alól való elűzése. Ugyanígy büntetéssel sújtják azokat is, akik az ilyen egyesületeket pénzzel támogatják.

Fegyházbüntetéssel sújtandók azok, akik ilyen egyesületekről tudnak és elmulasztják a hatóságokat és a veszélyeztetett személyeket azonnal értesíteni.

BERLIN. A Wolff távirati ügynökség jelenti, hogy eddig a következőket tartóztatta le a rendőrség a gazdaság Rathenau meggyilkolásának ügyében: Schütt berlini kereskedőt, Diestel berlini kereskedőt, aki annak az autogarázsának tulajdonosa, amelyben a gyilkosság alkalmával használt autómobil elhelyezték, Gerd Techow berlini gimnazistát, Willy Günther berlini gimnazistát, Werner-Techow Ernő elfogott tettestársának Günther tartalékos hadnagy joghallgatójának az öccse, Techow Gerd, Günther és *Staubenreich* egészen bizonyosan tudtak a bűntettől, sőt valószínűnek látszik, hogy ők is a felbujtók között szerepelnek. Schütt és Diestel kereskedők is tudomással bírtak a tervről, sőt annak végrehajtását elősegítették. A bűntettben való részvételét gyanúsítottak további sorának letartóztatása küszöbön áll.

BERLIN. A Rathenau gyilkosság ügyében folytatott vizsgálat során rájöttek arra, hogy egy szer-

vezet a kiváló politikai személyiségek ellen a gyilkossági tervek egész sorozatát készítette elő. Sőt egyeseken fölött bizottságot alakítottak erre a célra. A *Vossische Zeitung* jelenti, hogy napról-napra emelkedik a kinyomozott bűntársak száma. Eddig nyolcvan egyenről sikerült megtudnia a rendőrségnek, hogy Rathenau meggyilkolásánál vagy közreműködtek vagy legalább is tudtak róla. A kinyomozottak valamennyien az Erhard brigádhoz tartoznak.

—————

Sport.

Tisztviselők mérkőzése

Érdekes mérkőzés zajlott le tegnap délután az AAC. sporttelepén. A pénzügyigazgatóság tisztviselőinek csapata mérkőzött a Gazdák Biztosító Intézete tisztviselőinek csapatával. Változatos, szép játékot produkált mind a két csapat. Egyik sem volt hosszabb ideig fölényben a másik felett, sőt egyszer a Gazdák Biztosítójának kapuja forgott veszedelemben, másszor pedig a pénzügyi tisztviselőké. Azonban az erősebb, kvalitásosabb csapatnak mégis a pénzügyigazgatóság csapata bizonyult, amit bizonyít az első félidő eredménye is: 2:0 a pénzügyi tisztviselők csapatának javára. A pénzügyi tisztviselők csapatának góljait Suiaga és Gencsy rugták. A második félidőben az utolsó percben sikerült a Gazdák Biztosítója csapatának egy goalt elérnie a csapat legjobbját, Brunhuber révén. A mezőny legjobb emberei közé tartoztak a pénzügyiek csapatából Halmos jobbszélső és Perényi. Bíró Bácskai volt. Előzőleg az AAC. kombinált mérkőzött a Viktória első csapatával. Az eredmény eldöntetlen volt: 2:2. A mérkőzések alatt katonai és cigányzene játszott.

— AMTE.—ATE. 2:1 (0:0) Erős mérkőzést játszott egymással a bajnokság két legjobb helyezetteje, mely játék a szerencsésebb AMTE. minimális goalkülönbségű győzelmevel végződött. Az első félidőben az ATE. hosszú ideig fölényben játszott, de két tiszta helyzetet hagyott kiaknázatlanul, majd az AMTE. került fölénybe, de csak kornerokat tudott elérni. A második félidő változatos játékkal kezdődött, mindkét csapat egy-egy kapufát rugott, majd AMTE. fölény és Auer megszerzi a vezetést, az ATE. következő támadásából Licker rugta a labdát élesen a kapu fölé, majd ismét AMTE. támadás és Ermesz a második goalt helyezi az ATE. hálójába. Az utolsó negyedórán az ATE. kapujához szegi ellenfelét, de Licker éles lövése csak 2:1-re tudja változtatni az eredményt. Mindkét csapatban a hávédpár, valamint Stoffa és Fuhrmann játéka az AMTE.-ből, Pálffy, Murányi II. és Puskás játéka az ATE.-ből vált ki. Bíró Szika. AMTE. II.—ATE. II. 2:0 (1:0)

— Glória-CFR.—Hakoah barátságos mérkőzés vasárnap délután 6 órakor az óvár-téri sporttelepen. Előzőleg II. csapatok.

— Marosvásárhelyi Torna Club.—AMTE. barátságos football-mérkőzés vasárnap, július 2-án az AAC. sporttelepén 7 órai kezdettel. A vásárhelyi bajnokság szereplése iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Előmérkőzés délután 5 órakor.

HIREK.

Aradi hírlapíró nyerte meg a budapesti Osokonay-pályadíjat

Egy fiatal, tehetséges aradi hírlapíró budapesti sikeréről számol be a táviró. A budapesti Csokonay-könyvkiadóvállalat nemrégiben pályázatot tűzött ki modern regényekre. A pályázatra körülbelül háromszázhusz mű érkezett be, közöttük több jövedelű magyar író munkája. Az írókból alakult bíráló zsűri Stáuber Endre aradi újságíró „Elvesztett boldogság” című lírai regényének ítélte oda a második pályadíjat. Az erős kézzel megírt regény Andorás Endre írói álnéven rövidesen megjelenik a könyvpiacra.

— Anglia erdélyi konzulja. Anglia cluji konzulává királyi hozzájárulással Charles Arthur Goodwin neveztek. — Az osztrák köztársaság Arad-, Krassószörény-, Hunyad-, Temes- és Torontál megyék konzulává Timisoara székhellyel dr. J. Behavetzi nevezte ki.

— Aradi nászajándék a szerb királynénak. Néhány nap óta igen szép csipkenapernyő látható a Kulturpalota kistermében, amelynek tervezője és készítője Nagy Iona tanárnő. A napernyő halasi, brüsszeli és alancioni csipkékből készült, még pedig kézzel varrták tiszta lencsérnából. Minden tekintetben művészi munka, amelyet a szerb királyi pár nászajándékul szánt a tanárnő. A napernyőn finom, kisebb-nagyobb figurák vannak. Értesülésünk szerint a tanárnő az ősszel csipkekészítő tanfolyamot fog nyitni, amelyen saját tervei alapján fognak készíteni különféle csipkemunkákat.

— Nyári szünet a törvényszéken. A holnapi nappal kezdődik meg az aradi törvényszéken a hététes szünet, amely bezárólag augusztus 21-ig fog tartani. Ez alatt az idő alatt kizárólag a legsürgősebb ügyek kerülnek eldöntés alá. Egy büntetőtanács fog működni Köller János táblabíró vezetésével és egy polgári tanács, melynek Horváth János tábla bíró lesz az elnöke.

— Áttulásokat juttányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Új postahivatal. A sofronyai postahivatal 1922. július hó 1-én megnyílik, a postaösszeköttetést közvetíti Almásiratos, Szentpál, Sofronya és Ötvenes községekhez.

— Adóvallomások benyújtása. A pénzügyigazgatóság 1922. június hó 20-án kelt 6567. sz. rendelete értelmében felhívjuk mindazokat, akik eddig III. oszt. kereseti adóval megrovára nem lettek, hogy vallomásukat július hó 15-ig a városi adóhivatalnál nyújtsák be, mert ellenesetben az adatokat az adózás szempontjából hivatalból szerzik be. Egyidejűleg felhívjuk az összes adózókat, akik 1920. évig nem voltak jövedelmi és vagyonadóval megrovára és jövedelmük ezen évben 5000 lejt, vagyonuk pedig 10.000 lejt meghaladt, ugyan-csak adják a fenti időpontig vallomásukat be. Közlelbbi felvilágosítás a pénzügyigazgatóság kapujára kifüggesztett hirdetésnyel nyerhető.

— Házvétel. Öv. Telbisz Beniné Str. Consistorului (Batthyány-u.) 17. sz. kétemeletes bérházát megvásárolta egy timisoarai érdekltség 800.000 leiert.

— Háziadás elbádas ma délután fél hatkor a nyári színházban.

Aradi és bécsi borkereskedő pöre.

(Aki nem hajlandó osztrák koronáért bort eladni.)

Érdekes kereset kerül a legközelebbi napokban eldöntésre az aradi törvényszéken, amelyben éppen aktualitásánál fogva kétségtelenül elvi jelentőségű döntés várható, hogy értesülünk ezenkívül, hogy a nyári szünet egyetlen polgári tanácsának, amely kizárólag rendkívül sürgős ügyekben hoz ítéletet ezen a perben lesz a legelső tárgyalása. Strehlinger Hermann bécsi borkereskedő májusban itt járt Aradon és a Hegyalján több nagyobb borkereskedőnél és szőlőbirtokosnál rengeteg bort vásárolt össze, részint az azonnali leszállítás kötelezettségével, részint pedig olyan kikötéssel, hogy az illető kereskedők az árut csak egy későbbi időpontban lesznek kötelesek átadni Strehlinger megbízottjának. Ilyen módon D. S. aradmegyei szőlőbirtokos és borkereskedővel is kötött közjegyző előtti egy szerződést, — a kereset szerint május 20-án — amelynek értelmében D. S.-től különféle borokból nagyobb puantumot vásárolt 8 millió hatszáz ezer osztrák korona értékben azzal a kikötéssel, hogy D. S. a vételár fejében legkésőbb június 15-ig tartozik az áru átadására. Strehlinger a szerződés megkötésekor 1 millió 500 ezer

— Az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület július 2-iki Maros-ünnepélyének hírlyszini szemléjét már megtartották a rendezőség tagjai. Előreláthatólag fényes szórakozásban lesz része a közönségnek. A program egyik főpontja az uszóverseny lesz, amelynek nyertesei ezüstérmeket kapnak. Pompás lesz a regatta diszfelvonulás és a tűzijáték. A látványosságok közül kiemeljük: a mimfák táncát. Lesz konfetti- és virágcsata, körhinta és szerencseházaszat. Az ünnepély pontban 6 órakor kezdődik. A hangulatot emelni fogják a cigánybandák. Cigányzenén kívül lesz még katonazene is. A sátrakban mindenki kitünően szórakozhat. Július 2-ika felejthetetlen lesz az ünnepélyek történetében.

— Bajorországban kikiáltották a királyságot? München. Hivatalosan közlik, hogy Berlinben komolyan terjesztették azt a hírt, hogy Bajorországban kikiáltják a monarchiát és Rupprecht extrónörököt királlyá proklamálják.

— Megbüntetett korcsmárosok. Az államrendőrség kihágási osztálya ma 200 lejt pénzbírságra ítélte Hajdu Péter Str. Radnej (Radnai-uti) korcsmáros és öv. Késmárki Józsefné vendéglőt, mert a 28-án tartott razzia alkalmával rendetlenséget találtak náluk.

— Akasztott ember a szinben. A Str. Pionirelor (Kosár-utca) 37. számú ház lakói tegnap este az udvaron levő szinben egy akasztott embert találtak. A megrémült emberek nem mertek a halotthoz közeledni, hanem értesítették a rendőrséget. A helyszínen dr. Popoviciu orvos és Tinódi ügyeletes rendőrtiszt jelentek meg. Megállapították, hogy az öngyilkos Popics Pál 67 éves napszám. Hozzá tartozói, akik eleinte nem ismerték fel az eltorzult arcú holttestet, azt vallották, hogy Popics állandóan részeg volt. Öngyilkossági szándékáról senkinek sem tett emlí-

osztrák korona foglalt adott át D.-nek, akinek a vételár még fennmaradó részét az üzlet végleges lebonyolítása után kellett volna megkapnia. Közben azonban az osztrák valuta május 1-én értéknek több mint a felére esett és ennek tudható be az a körülmény, hogy Strehlinger körülbelül 20 nappal ezelőtt értesítést kapott Áaradról, amely szerint D. szornirozza az üzletet és osztrák valutáért nem hajlandó a bor leszállítására. Levélben késznek nyilatkozik a foglalt adott másfél millió korona visszaadására és kijelenti, hogy amennyiben Strehlinger ragaszkodnék az áruhoz, úgy D. ezt csakis lei-értékben hajlandó átadni, még pedig annyi lei-ért, amennyi a szerződés napján 65.5 arfolyam mellett a 8 millió 600 ezer osztrák koronának tényleg megfelelt. Strehlinger hivatkozva a közjegyzői okirat ama pontjára, amely szerint az áru vételára kifejezetten az osztrák valuta, nem hajlandó respektálni. D. S. kifogásait és az aradi törvényszékhez fordult keresetével, hogy az kötelezze a szőlőbirtokost az árunak a szerződésben körülírt vételár ellenében való leszállítására.

tést. Popics Pál holttestét az alsótemető halottasházába szállították.

— Köztisztviselők kongresszusa. A belügyminiszterium megengedte, hogy az aradi köztisztviselők a Clujon július 9-én tartandó országos kongresszuson részt vegyenek.

— Halálozás. Handel Gyula állami főtisztviselő Oradea-maren hirtelen elhunyt. A megboldogultban Horváth Janka állami tanítónő és Antal Benőné szül. Handel Malvin, fiúvérüket gyászolják.

— Az általános drágulás hírfása. Budapestről jelentik, hogy a kőbányai sörgyárak a sör árát 100 százalékkal emelik. Helyi tudósítónk jelenti, hogy az összes erdélyi sörgyárak az általános áremelkedés és különösen a cseh-szlóvak valuta nagymérvű emelkedése folytán a sörárakat 20 százalékkal fölemelték. Az új árak Aradon július 1-én lépnek életbe. Ezek az új árak a békebeli sörárakhoz képest csak tizenöt-szörös emelkedést mutatnak. Szeretnők tudni, miért kell minden más cikknek százszor vagy még többször annyiba kerülni, mint békében.

— Fejtűnő olcsó árak mellett költetheti el mindenki vacsoráját vasárnap este a Maros-ünnepélyen, Isten szabad ege alatt, közvetlenül a víz mellett. Három cigány- és egy katonabanda fogja szórakoztatni a mulató közönséget. A Marosból ott a helyszínen halászott friss harcsából készült paprikás, turóscsuszával lesz az egyik sátorban felszolgálva. A másikban szintén a helyszínen levágott malacból paprikás fejfeles, tepertős turóscsuszával, a harmadikban borjupaprikás galuskával. Mind ezekhez jégbehűtött friss sör és mokrai bor lesz. Egy menü csupán 18 lejt. A szórakozások ezer fajtája várja készen a szórakozni vágyókat. A szépségverseny valóságos lázban tartja az ifjúságot. Máris nagy korteskedések folynak egyes helybeli szép hölgyek érdekében. A szavazó ódúlak melyek a pénztáraknál és

a szépségverseny-sátorban lesznek kaphatók, szintén igen olcsók, darabja 50 bani. Az első díj egy gyönyörű nagy virágkosár. Zseton és karikadobással nyerhet finom likőröket és pezsgőket 1 leiert. Régi ismerőse a közönségnek Róth Jóska, enged ő minden játékost nyerni. Ha jól akar mulatni, szórakozni és kevés pénzért sokat nyerni, siessen mindenki a Maros-ünnepélyre.

— Az aradi állami női felső kereskedelmi iskolába Piata Avram Jancu 18. (Szabadság-tér) július 1., 2., 3. és 4-én délelőtt 9—12-ig lehet beiratkozni. A tanítás nyeive magyar.

— Érdekes sorsolás. Érdekes és nem mindennapi esemény lesz az a sorsolás, amelyet a pénzügyigazgatóság engedélyével tartanak meg a napokban. Sorsolásra kerül egy Puch automobil, a sorsjegy ára darabonként 50 lejt. Egy gíg, lóval, felszereléssel, 20 lejes sorsjegyek ellenében. Sorsjegyek kaphatók Bloch és Pchler papirkereskedésében Aradon és a Kalfás vendéglőben Pecicán.

— Presse, Wiener Journal és Jövőt házhoz szállítjuk, vagy fürdőre utána küldjük. Kelet hírlapiroda.

— Talált utlevél. Az aradi állomáson június 25-én egy 73982. számú osztrák utlevelet találtak. Az igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

— Állami munkaközvetítés. Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást keresnek: 1 gyári munkás, 1 kazánfűtő, 1 tisztviselő, 1 tanonc, 1 borbély- és 1 lakatossegéd. Állást nyertethetnek: 2 minden nő, 1 borbélysegéd, 1 szakácsnő, 1 fiatal leány szakácsnő mellé kisegítőnek, 1 asztalos tanonc, 3 lakatos, 1 faesztergályos tanonc és 1 faesztergályos segéd.

— Olcsó marhahús. Értesítjük Aradváros közönségét, hogy a Piata Catedralei (Tökölly-téri) Reisz-féle hentesüzletben naponta bárminek marhahúst mérünk ki Kg.-ként 10 és 12 leiert. Közéletmezési hivatal.

— A Villamossági Részvénytársaság tekintettel az új részvénykibocsátásnál mutatkozó nagy érdeklődésre, az igazgatóság elhatározta, hogy az új részvényekre aláírásokat f. év július 15-ig fogad el. A régi részvényesek bankletétjegglyel is eszközölhetnek aláírást, a részvények utólag való bemutatásának kötelezettsége mellett.

— Elített aradi gyermekgyilkos leány. Beszámolt az Aradi Közlöny annak idején arról, hogy H. H. aradi vendéglős leánya újszülött gyermekét Timisoarán a Begába dobta és hogy ő maga is öngyilkosságot akart ugyanakkor elkövetni. A törvényszék ezért a leányanyát 3 havi fogságra ítélte. Felebbezés folytán az ügy a timisoarai ítélőtábla elé került, mely most a büntetést 6 hónapra emelte föl, amibe az eddigi fogságban töltött 4 hónapot beleszámítja.

— Féregfogó szerkezet. Érdekes szerkezetet mutattak be a napokban egy rendőri bizottság előtt. A készülőék egy svájci mérnök találmánya és arra szolgál, hogy a lakások férgeit összefogdossa. Több helyen alkalmazták a szerkezetet, amely igen egyszerű és fényesen bevált. Főként szállókban igen szükséges a szerkezet, amely rövid idő alatt féregmentessé teszi a szobákat.

Az Acsev. bérházat épít Aradon.

(Megkezdődik az építkezés. — Enyhül a lakáshiány.)

Az Acsev igazgatósága, mint azt az igazgatósági ülésről hozott tudósításunkban megemlítettük, elhatározta, hogy Aradon saját alkalmazottai részére több lakásból álló bérházat épít. Értesülésünk szerint az igazgatóságot erre a követendő elhatározására az sarkalta, hogy a lakáshiány miatt már több tisztviselője a vidéken kénytelen lakni s naponként vasuton jár ki és be a hivatalba, amiből a szolgálat érdeke hátrányt szenved. A tervezet szerint az épület, melyet két emeletre terveztek a Piata Stefan cel Mare (Béla-tér) Miksa-utca felőli sarkára kerülne, s mintegy 15 2—3—4 szobás lakásból állana. Az Acsev ez ügyben a városi

vezetőséggel már tárgyalásokba is bocsátkozott, a terület megszerzése és a lakások feletti szabad rendelkezésük biztosítása céljából. A város a legnagyobb örömmel fogadta e tervet, mellyel végre valahára megnyílik a középítkezés Aradon s az építkezés lehetővé tétele céljából a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba. Az épülethez rövidesen hozzáfog a vasut igazgatósága úgy, hogy a lakások jövő évi május 1-re elfoglalhatók legyenek. Miután e ház felépítése által a városban is több lakás üriül meg, a város lakossága is minden bizonnyal örömmel fogja az Acsev elhatározását fogadni.

Mozl.

Senki fia és Csereházaság utoljára az Apollóban. Két napon keresztül kísérte már harsogó kacaj az Apolló színház műsorán a fenti címen bemutatott két kacagató vigjátékot. Az a mély értelmű humor, amely ezen darabokban a főelemet játsza, valóban alkalmas arra, hogy nagyon kellemes szórakozást szerezzen. Akik megnézték e műsort, azok nem is csalatkoztak várakozásukban, mert amit kaptak az finom, kellemes és megkapó volt. A darabok főerősége azonban a szereplő művészek játékában van. Így a Senki fia című kép főszerepeit a legkiválóbb magyar filmművészek alakítják, akik közül azt hisszük elég Gyárfás, Csontos, Lenkény Ica és Haraszty Hermin nevét említeni, hogy meggyőződjünk arról, hogy itt csak szép és kellemes szórakozást kaphatunk. A közönség teljes egészében honorálta az Apolló igazgatóságának törekvését, amellyel azt célozza, hogy könnyebb műfajok legkiválóbb darabjainak bemutatásával szerezzen kellemes estéket a közönségnek. A vigjáték műsor pénteken megy utoljára az Apollóban.

„A levágott kéz” bemutatója szombaton lesz az Uránia műsorán. Seroo Mathild világhírű regénye után készült filmdráma, a melyet nyolc felvonásos és két részben dolgoztak fel filmre szombaton kerül az első részében bemutatásra az Uránia műsorán. A darab meséje. Az olasz, előtünk idegenszerű és a mi erkölcsainkkel nem is mérhető világ a színterének a képnek, amely a vén kuruzsló mester. Crespo mesterkedéseit, bűnös üzelmeit és bűnös szerelmét Jassile felesége iránt tartja fel. Crespo elrabolja a hialósan mély álomba szuggerált asszonyt és egy fájdalmas operációval kelti életre: levágja az egyik kezét. Ez a bűntény, a melyet ki kell nyomozni és meg kell büntetni. Mindez a sejtelmes olasz miliőben, amely mindent lehetségesnek mutat be. A fingvár tökéletes munkát végzett, amikor a kép misztikus sötét levegőjét a technika minden rendelkezésre álló eszközével realizálta. A kép főszereplői a legkiválóbb magyar művészek soraiból kerülnek ki és köztük találjuk Mészáros József, Lajthay Károly, Thea Bizán

Simon Marcsát. A szenzációsan érdekes felvétel első része szombaton megy először az Urániában.

Unus: Harry Piel sorozat az Apollóban. Unus címen egy három sorozatból álló Harry Piel felvétel első részét fogja bemutatni hétfőn az Apolló. A kiváló meseterdetektív kalandjairól készült felvételek mindenkor a legmesszebbmenő érdeklődést szokták kiváltani és a bemutatókat szinte siker szokta koronázni. Ezen felvétel, ha az egyáltalán lehetséges a réginél is tökéletesebbek.

Betörés fényes nappal.

(Üzletnyitogatás a főtéren.)

Vakmerő betörést követtek el ma délelőtt egy órakor a Berta Test vérek Boulevardjára Regina Maria (Andrássy-tér) 4. szám alatt levő vaskereskedésben. A vaskereskedés naponta déli tizenkét órától délután két óráig, az ebédidő alatt, mint rendesen ma is zárva volt. A betörők ezt az időt használták fel arra, hogy a vakmerő tettet elkövessék. A főtéren levő üzlet előtt állandóan nagy a forgalom, ezért csodálatos, hogy a betörésre csak délután két órakor, az üzletnyitáskor jöttek rá. A tettesek álkulccsal nyitották fel az üzlet ajtaját és az üzletbe behatolva felfeszítették a kézipénztárt és onnan 2500 lei készpénzt vittek el. Ugy látszik azonban, hogy valaki megzavarta őket, mert egyéb értékekhez hozzá sem nyultak. A betörők valószínűleg ismerték a helyi viszonyokat, sőt bizonyos az is, hogy vagy az üzlet kulcsa vagy pedig már egy előre elkészített álkulcs állott rendelkezésükre. Különben nem mertek volna fényes nappal a város legforgalmasabb helyén a zár felnyitásával próbálkozni, ami valószínűleg hosszabb időt vett volna igénybe. A betörésről a cég tulajdonosai jelentést tettek az államrendőrségnél, ahol a legszélesebbkörű nyomozást indították meg.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurat: Dr. Román Magor.

LE GUJABB.

Megtámadott mandátumok.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén az elnök bejelentette, hogy Pakots József monori, Nagy Ernő mezőkászonyi, Rakovszky István szécsényi, Haller István ceglédi, Berky Gyula, gróf Apponyi Antal bonyhádi, Lukács György gyulai, Peidl Gyula Szeged második kerületi, Szeder Ferenc Hódmezővásárhely második kerületi, báró Urbán Péter battonyai mandátuma ellen petíció érkezett. Ezután megkezdtek az indemnitási javaslat tárgyalását.

Kéri Pál elment Oroszországba.

BUDAPEST. Ma indult el az utolsó kommunistaszállomány Orosz országba. A most a szovjetnek kiadott kommunisták között vannak a következők: Kéri Pál, akit halálra ítélték a Tisza-pörben és 10 évi fegyházra a cikkei miatt, Kelen József, Haubrich József volt hadügyi népbiztos, Dvorcsák Antal, Jancsik, a vörösorség volt parancsnoka, a hirhadt Surek-Rabinovics Glatler, aki a kormányzó ellen már közvetlenül a diktatura bukása után merényletet tervezett és ezért életfogytiglani fegyházra ítélték. Az utolsó magyar tuzok julius tizedikén érkeznek haza Oroszországból.

Báró Bessarabo — Weissmann

Egy nemzetközi bűnös leleplezése

BUDAPEST. A Svájcban megjelenő Bund című lap érdekes leleplezéseket közöl Bessaraboról, akit a felesége gyilkolt meg. Ezért az asszonyt a napokban Párisban megtartott főtárgyaláson 20 évi börtönre ítélték el. A leányát is vádolták, hogy részes a gyilkosságban, azonban miután tisztázódott szerepe, felmentették. Bessarabo a lap leleplező cikke szerint tulajdonképpen Weissmann Jakab akinek a hazája Bessarabia volt. Innen Romániára és Magyarországon keresztül 20 éves korában a múlt évszázad hatvanas éveinek végén Prágába ment. Bessarabo, más néven Weissmann Jakab, Prágába megismerkedett egy leánykereskedővel, akinek az utazóügynöke lett. Ezután nem sokára már a legnagyobb stílű külföldi leánykereskedők között szerepelt. Mint ilyen élénk összeköttetésben állott a távolabbi Kelettel, Északafrikával, Ausztráliával és Amerikával. Weissmann volt az, aki a leánykereskedelem részére felfedezte a „hungarát” (a magyar lányt.) Sza na Bernát, a svájci Bund című lap cikkének szerzője az erre vonatkozó kutatásait a budapesti rendőrség irattárában végezte. Megállapította a régi rendőrségi iratokból, hogy a tragikus végű Bessarabo politikai kémkedéssel, betöréssel, pénz- és bankjegycsalással, sőt rablógyilkosságra való felbujtással is foglalkozott. Fényképe minden ország rendőrségének gonosztevő albumában szerepelt. Budapestre csak a legnagyobb erőmeggfeszítéssel el tudott menekülni és akkor először Korfu szigetén telepedett le. Itt önkéntesen adományozta magának a bárói címet és mint báró és gazdag ember Korfuban szép tekintélynek örvendőve élt.

A kiváló gondolatolvasónő Ujaradon, a kávéház épület kültermében ismét fogad.

Rendőri hírek. Puskel János aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy ezüst órát és aranyláncot elloptak tőle. A rendőrség megindította a nyomozást. — Tegnap este Benei József Str. Puskarilor (lövész-utcai) lakos az utcán összeesett. A mentők a kórházba szállították, ahol rövid idő múlva kiszervekedt. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy Benei alkoholmérgezésben halt meg.

Take Jonescu a ravatalon.

(A királyi pár kegyelete.)

BUCURESTI. Take Jonescu holtteste ideérkezett. A pályaudvaron a szenátus és képviselőház delegátusai, valamint a család és hozzátartozói várták a koporsót. Az elhunyt lakásán tartott gyászistentisztelet után a holttestet az Atheneumban felravatalozták. Az engesztelő gyászmise után a holttestet Sinajába szállították. Temetése vasárnap lesz. (Rador.)

BUCURESTI. Ma egész napot nagy tömeg vonult el Take Jonescu koporsója mellett. A külföldi követségek koszorúikat déltájban helyezték el a ravatalon. Mária királyné déltájban, ugyszintén Ferdinánd király délután rőták le kegyeletüket az elhunyt államférfi koporsójánál. (Rador.)

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Junius 30.) Dollár 162, márka 0.48, sokol 3.10, dinár 2.05, magyar korona 0.18, budapesti kifizetés 6.25, bécsi kifizetés 117, berlini kifizetés 0.46, prágai kifizetés 3.75, francia frank 14.5.

Zürichi nyitás. (Junius 30.) Berlin 143, Newyork 537.75, Milano 2470, Prága 1010, Budapest 51, Zágráb 165, Varsó 11.75, Bécs 2.75, lebélyezett osztrák korona 2.875.

Budapesti nyitás. (Junius 30.) Dollár 1025, márka 285.5, leu 636, sokol 1970.

Zürichi zárlat. (Junius 30.) Berlin 143, Newyork 527, Milano 2475, Prága 1010, Budapest 51, Zágráb 165, Varsó 11.50, Bécs 275, lebélyezett osztrák korona 0.287.

Budapesti zárlat. (Junius 30.) Dollár 1020, márka 286, leu 635, sokol 1975.

A hetipiác árai. A mai hetipiácra az árak általában emelkedtek. A zöldségfélék és gyümölcsök, amelyeknek az olcsóbodását várta a közönség, egy-két lejjel drágábbak lettek most, mint amilyenek voltak a múlt hetipiácra. A tojás ára a múltkori 70—75 banis árral szemben 80—90 banira emelkedett. Az aprójószág árai szintén magasabbak voltak, mint a múlt héten. A gabonapiácra a következők voltak az árak: buza 380—390 lei, árpa 340—350, rozs 310—320, zab 315—320 lei métermázsánként. A nullás liszt kilogrammjá 6 lei, főzölszt 3.50 és kenyérliszt 4.50 lei. Az állatvásáron gyenge volt a felhajtás. Az árak a következőképpen alakultak: szarvasmarha 6—10 lei, borjú 11—13, sertés 16—20 lei kilogrammonként élőszuliban.

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cinj (Kolozsvárról) vagy Bucarestből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hírlapiroda szeréz.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölt hirdetések nem vállalnak felelősséget.

Figyelmeztetés!

Tisztelt ügyfeleinkkel közöljük, hogy egyik futárunkat Mészáros Péternek aradi lakost a mai nappal állásától felmentettük, miért is nevezett némos közből fogosítva nevünkben eljárni.

Kelet Hírlapiroda
Arad.

12507

Felhívás.

Miután Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 19. szám alatt levő élelmiszer üzletet Nagy Sámuelről megvettem, felhívom az esetleges hitelezőket, hogy néma 3 napon belül annál is inkább jelentkezzenek, mert későbbi felhívásokat figyelmeztetés nem veszek.

PINTÉR. 2965

Str. Budai Deleanu (Csokonai-utca) 20

Meglegképes könyvelő

fa-szakmából, hosszú gyakorlattal, magyar, német, román nyelvlismerettel mindössze megfelelő állást keres.

Síves megkeresések „SZAKEMBER” jelleg alatt a Kelet hírlapirodába Arad kéretnek. 12507

EGY TELJESÉN ÚJ
ELADÓ ÜZLETI KIRAKAT
és egy LEJÁRATI AJTÓ.
UGYANOTT LAKATOSTANULÓK
FELVÉTELNEK :: WEISZ JENŐ
LAKATOSMESTER ARAD, BUL. REGINA MARIA (ANDRÁSSY-TÉR) 9. o o o 12507

Agilis fiatalember

kereskedelmi szakmából román és német nyelv ismerettel, állandó alkalmazást nyerhet 2948

Lengyel butorgyárban.

VÉGH ISTVÁN

Raktárban új és javított tökössik jutányos árakon.	kocsigyártó ARAD, Str. G. Birta (Várjassy József-u) 16	Javítások gyorsan és pontosan szakszerűen
--	--	--

Könyvkötészeti tanulóleány

felvétel.

Cím a kiadóhivatalban.

A legszebb és legolcsóbb
nyomtatványokat
AZ
ARADI KÖZLÖNY
könyvnyomdája készíti.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket tíz napig szabadon szemlélhetik.

Minden apró hirdetés ára 75 bent.

Vasárnapon betűvel 1 lei 50 bent.

A vasárnapon betűvel kívánt szöveget aláírásával kell jelezni.

Hirdetéseket délután 8 óráig vehetjük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bent.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyet tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

„BARNÁ ASSZONYKA” levelet vegye át a kiadóban. 11736

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉNY azonnali felvételre. Cím a kiadóban. 500

KELENGYEVARRÁSRA, francia ruhavarrásra, kizárólag előkelő vidéki urházhhoz ajánlikozik disztíngált úrnő. Teljes ellátásra és napi 40 lei fizetésre reflektál. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12369

VARRÓLEÁNYOK azonnal felvételre. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12369

NÉMET kisasszony vagy gyermekek mellé, vagy házvezetőnőnek ajánlikozik. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12369

HÁZMESTERNEK ajánlikozik gyermektelen házaspár. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12369

IRODAI GYAKORNOK szép írással, aki legalább négy középiskolát végzett, kezdő fizetéssel felvétetik. (Lehet leány is). Román előnyben. Biró és Comp cso koládégyár, Str. Josif Vulcan (Kazinczy-utca) 8. 12368

FESTÉK SZAKMÁBAN jártas fiatal segéd azonnal felvétetik. Meer festőküzlet. 2963

FŐZŐNŐ, lehet bejáró is, felvétetik. Bulev. Dragalina (Apponyi-közt) 8. II. 9. sz. 2964

ÜGYES VARRÓNŐ házakhoz ajánlikozik. Címeket a kiadóba kér. 2962

NYUGÁLMAZOTT irodát fix fizetés és magas jutalék mellett keres azonnali belépésre „Victoria” iroda Piata Avram Iancu No. 16. 12213

PERFEKT román, magyarul és németül beszélő hivatalnok állást keres. Cím a kiadóban. 2969

FINOMAN FŐZŐ szakácsné fiatal házaspárhoz vidékre kerestetik. Str. Eminescu (Deák F.-utca) 9. II. em. 7. sz. 2971

GAZDAASSZONYT keresek intelligens, megbízható, jó fizetéssel, lakás és teljes ellátással Cornul Vânătorului (Vadászkürt) étterembe. Ugyanoda konyhaleányok és betesek felvétetnek, jó fizetéssel. 12736

VOLT gazdasági tiszviselő raktárnoki vagy megfelelő állást keres. Megkeresések „Szorgalmas 55” jelleg alatt a „Kelet” hírlapirodába kéretnek. 12506

EGY ÁLMOLNÁR és több molnárlegény azonnal felvétetik. Emilia-malom, Módos. 2949

MINDENES LEÁNY felvétetik Hammer Vilmos vas-ógépraktárába Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 5-6. 2942

KÖNYVELÉSBE jártas tisztviselőt keresünk. Arad Közgazdasági Bank. 2974

Vétel és eladás.

LEGJOBB PRÓBALAPOK KERPELNÉL. 12621

IGEN ELEGÁNS kiváló gyártmányú alig használt gummikerekekű Victoria-hintó eladó. Cím a kiadóhivatalban. 500

AKÁCSA oszlopokat keresek megvételre. Pollák Sándor, gőztéglagyára Str. Muresanu (Nádor-utca) 14. 2976

CSEPLŐ GARNITURA 8-as Hoffer és Schrantz szerződött oszleplési területtel sürgősen eladó. Bővebbet Cornul Vânătorului Vadászkürt kávéházban, Szerénél. 11736

KATONAI STRAND-fürdőre szóló két-személyes kabinjegyet eladó. Janka gyógy szertár, Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut). 2979

MODERN világos jávor-hálószoba eladó. Szerb-palota, Piata Sft. Sava (Kelemen-tér) 6. sz. földszint 7. sz. 2972

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szmírna argamant-szönyvegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért modern és antik dísz tárgyakért lapán vaskéért régi ezüst és arany mü tárgyakért, mindennemű műbesszi tárgyakért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferencc-utca) Orfoly-palota. 11911

MŰTÁRGYAKAT porcellánokat figurákat vaskéket szobrokat lapán és kinal dolgokat, antik butorokat festményeket mindenteljesen ezüst tárgyakat perzsa és szmírna-szönyvegeket dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20, Fischer Eliz-palota) Alkalmi ajándékok dísz be vásárlási fortása. 11691

ÚJ BUTORHITEL! Minden hírelképes egyén beszereszet ebédő háló nappali szalon, egyet fa- és vasbutorokat irodai és konyhaberendezéseket divány és matracokat stb. Fixer hetenként Lei 1000 után Lei 6. CAROL GARAI magazin de mobile Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 12031

LEOMAGASABB ÁRBA VESZEK ezüst szönyveket, zongorákat és pianinot Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11895

Ingtalan.

URISZÖLLŐ ideit természetesen hogyalján 16 katasztrális hold trillakkal összes felszereléssel és egy 3 holdas szőlő kolnával sürgősen eladó. Bővebbet Cornul Vânătorului (Vadászkürt) kávéházban, Szerénél. 11736

Uzletek.

KERESÉK megvételre, esetleg lezárolásra helybéli vagy vidéki géoponton fűszer- vagy rőfös üzletet. Ajánlatokat „Kereskedő” jellegre a Kelet hírlapirodába kérek. 12506

Ellátás.

JÓ HAZI KOSZT olcsón kapható havi abonamát is elfogad. Madách Emre-utca 4-6. 2973

Különféle.

URIHÁZNÁL izletes házikoszt kapható, ugyanott egy hangverseny-zongora eladó, Strada Eminescu (Deák F.-utca) 42. ajtó 22. 2966

KIADÓ egy helyiség, mely megfelel Irodának vagy bármily műhelynek. Cím: Str. Bratianu 10. Petru Pauciu. 2968

EZERJÓFÓ gyomorfektő párában hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger feltuottság emésztési zavaroknál. Dr. Földes György szerlár Aradon. 10831

Keresünk

pálinka-szakmában jártas bevezetett utazót Uj-Románia területére fix fizetéssel és jutalékkal

2976

Cím a kiadóban.

MANOMETER
és műszerek javítását vállalom:
GASPAR
műszerész
ARAD, Str. Moria 1.
Postán kívül - javításokat pontosan eszközök. 12291

SZEGEDEN
belvárosi szép hentes és mészáros üzlet, teljes modern berendezéssel, biztonság miatt sürgősen ELADÓ. Cím: KOVARCZNÉ, Szeged, Fodor-utca 28. 2967

FISCHMANN
TESTVÉREK
kefe, szövet és moszóanyagára
BUDAPEST,
V. Úgynek-utca 22. sz.
VÉDEGY. KÉPVISELOKET
11937 KERESUNK!

UTLEVELEK
GYORS ES CSINOS
BEKÖTESET
VALLALIA

AZ
ARADI KÖZLÖNY
KÖNYVKÖTESETE.

Utleveleket 8 nap alatt láttamoz 45 Leiert Dr. Boér Kálmán keresk. irodája. — Gyűjtőhelyek: Weinberger János elpözületben Fürst és Lészay váltóüzlete Bulevardul Regina Maria (Andrássy-u.) 20. szám és Weiss Dávid-féle üzlet Strada Marasesti (Kossuth-utca) 62. szám. Rendőrprefektura mellett. 12507